

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Вищий державний навчальний заклад України
«УКРАЇНСЬКА МЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ»

95
РОКІВ
ВДНЗУ «УМСА»

УДОСКОНАЛЕННЯ **ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ** **У СУЧАСНИХ УМОВАХ**

МАТЕРІАЛИ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

Полтава – 2016

УДК 378.001.1

Друкується за рішенням
вченої ради ВДНЗУ «УМСА»
від 24 червня 2015 р., протокол № 9

Конференція внесена до Реєстру з'їздів, конгресів, симпозіумів та науково-практичних конференцій та Реєстру медичних виставок на 2016 рік (лист Українського центру наукової медичної інформації та патентно-ліцензійної роботи від 04.02.2016 р. № 30)

Редакційна колегія:

проф. Ждан В.М.	– ректор академії, головний редактор
проф. Бобирьов В.М.	– перший проректор з науково-педагогічної роботи, відповідальний редактор
проф. Білаш С.М.	– начальник відділу з науково-педагогічної роботи та організації навчально-наукового процесу
доц. Лещенко Т.О.	– зав. кафедри українознавства та гуманітарної підготовки
доц. Бєляєва О.М.	– зав. кафедри іноземних мов з латинською мовою та медичною термінологією
доц. Карпенко О.О.	– доцент кафедри дитячої терапевтичної стоматології з профілактикою стоматологічних захворювань
доц. Панькевич А.І.	– доцент кафедри дитячої хірургічної стоматології з пропедевтикою хірургічної стоматології
доц. Саргош О.Д.	– доцент кафедри гігієни, екології та охорони праці в галузі
доц. Свінцицька Н.Л.	– доцент кафедри анатомії людини
доц. Чорна І.О.	– доцент кафедри загальної хірургії з доглядом за хворими
доц. Ярмола Т.І.	– доцент кафедри внутрішньої медицини № 2 з професійними хворобами
Нетудихата О.М.	– зав. навчально-методичного кабінету

ОПТИМІЗАЦІЯ МЕТОДИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ У ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ

Скрипников П.М., Скрипнікова Т.П., Хміль Т.А., Ступак О.П.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

У статті окреслені можливі шляхи вдосконалення методичної діяльності викладачів, а саме: введення в традиційну систему навчання колективних інноваційних занять, розширення спектру заходів, проведених у позаурочний час, нововведення щодо наукової роботи лікарів-інтернів.

Ключові слова: методична діяльність, лікар-інтерн, освіта.

УДК: 378.147:61-057.87

Сучасна система освіти потребує перебудови не лише складових навчального та виховного процесу, а й методичної діяльності [1; 4].

У формуванні особистості майбутніх лікарів, визнання її цінності та необхідності для сучасної спільноти незаперечне значення мають і професійні якості педагога. Тому необхідно створити всі умови для формування, росту та вдосконалення особистості самого педагога [2].

Майстерність педагога медичного навчального закладу формується та вдосконалюється через постійне особисте систематичне професійне навчання. Крім того, повсякденна діяльність із підвищення кваліфікації тісно пов'язана з навчально-виховним процесом, і викладач має можливість під час своєї роботи щоденно на практиці закріплювати свої теоретичні знання та практичні навички [5].

Метою статті є окреслення можливих шляхів організації встановлення взаємозв'язку процесу самовдосконалення особистості викладача та навчання лікарів-інтернів.

На цьому етапі перш за все необхідно враховувати функції методичної роботи відносно загальнодержавної системи медичної освіти й аспекти виховного процесу лікарів-інтернів, парадигмам медичної освіти та передового освітнього досвіду в медичній галузі в цілому та відповідно до конкретного викладача. Для досягнення поставленої мети необхідно ввести термін "система методичної діяльності" [6].

Будь-яка система є відкритою, тобто пов'язаною з іншими системами та несистемними об'єктами, і є частиною вищого порядку. Система методичної роботи в медичному навчальному закладі та підрозділах – це частина системи роботи з педагогічними кадрами, частина системи управління роботою викладача, частина системи підвищення професіоналізму, безперервного навчання й удосконалення особистості самого викладача за рахунок інтеграції з теоретичними дисциплінами.

Організуючи індивідуальну роботу з конкретним викладачем, можна сформулювати завдання в більш узагальнюючому вигляді: формування і розвиток індивідуально-неповторної та ефективної системи виховної діяльності фахівця. Правильна постановка завдань методичної роботи сприяє оптимальному вибору засобів вирішення цих завдань. Головним із цих засобів виступає зміст методичної роботи в закладі медичної освіти.

Для реалізації методичної діяльності необхідні такі умови: організаційно-викладацькі, морально-психологічні, санітарно-гігієнічні.

Організація методичної діяльності охоплює широке коло функцій та дій. На першому місці мають стояти вивчення й аналіз методичного забезпечення навчального процесу лікарів-інтернів для різних видів роботи з відповідної початкової дисципліни, шляхи оптимізації методики проведення практичних занять, планування змісту, форм, методів та експериментування різних шляхів і засобів досягнення мети – формування особистості всебічно розвинутого висококваліфікованого лікаря.

У структурі методичної діяльності одне із провідних місць має посідати виховна робота, оскільки питання етики та деонтології в сучасній медицині особливо актуальні. Інструктаж викладацького складу з цього питання та контроль, а також аналіз і оцінка результатів слугують запорукою успіху.

Наведені нами вище аспекти забезпечуються особистими якостями викладача, які мають проявлятися в трьох напрямках: у вигляді введення в традиційну систему навчання колективних інноваційних занять за типом "Брейн-ринг" [3], розширення спектру заходів, проведених у позаурочний час, нововведення щодо діяльності наукової роботи лікарів-інтернів.

Крім того, самоосвіта викладача повинна постійно вдосконалюватись на професійних тренінгах і майстер-класах. Провідна мета тренінгів – поглиблення вивчення аспектів психології лікарів-інтернів, оскільки особистісно-психологічна складова на етапі формування взаємовідносин "студент-викладач" особливо важлива. Майстер-класи забезпечують удосконалення мануальних навичок і професійний ріст педагога-практика.

Отже, організація методичної роботи має глобальне значення не лише на етапі отримання знань лікарями-інтернами, а й суттєво впливає на їх виживання, засвоєння теоретичних складових клінічних дисциплін і практичних навичок.

Список використаної літератури

1. Инновационные методы обучения в гражданском образовании / [Величко В.В., Карпиевич Д.В., Карпиевич Е.Ф., Кирилюк Л.Г.] – 2-е изд., доп. – Мн.: Медисон, 2011. – 245 с.
2. Карпиевич Е.Ф. Конференция как способ повышения квалификации университетских преподавателей (Заметки организаторов) / Е.Ф. Карпиевич, И.Е. Осипчик // Обучающиеся преподаватели в изменяющемся университете: материалы третьей междунар. науч.-практ. конф. "Университетское образование: от эффективного преподавания к эффективному учению" (Минск, 29 – 30 апреля 2002 г.) / Белорусский государственный университет. Центр проблем развития образования. – Мн.: БГУ, 2002. – С. 8 - 24.
3. Кларин М.В. Инновации в мировой педагогике: обучение на основе исследования, игры, дискуссии (анализ зарубежного опыта) / М.В. Кларин. – Рига, 1995. – 345 с.
4. Крижко В.В. Антологія аксіологічної парадигми освіти / В.В. Крижко. – К.: Освіта України, 2005. – 440 с.

5. Козловская В.А. Дискуссионная речь и полилог / В.А. Козловская. – К., 1989. – 210 с.
6. Мерзлякова Н.С. Профессиональная мобильность в контексте поликультурного образования / Н.С. Мерзлякова // Вестник Башкирского университета. – 2009. – № 3. – С. 1007-1010.

ОСОБЛИВОСТІ СТАВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ ДО НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В МЕДИЧНОМУ ВНЗ

Скрипніков А.М., Телюков О.С., Рудь В.О.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

У статті аналізуються типи ставлення студентів до навчального процесу в медичному виші з виділенням двох основних різновидів навчання. Висвітлено фактори, які сприяють їх формуванню.

Ключові слова: навчання, медичний виш, студенти, мотивація.

Протягом останніх десятиліть учені все більше усвідомлюють, що навички викладання, як і навички роботи в клініці, і навички проведення наукових досліджень, необхідно формувати та відпрацьовувати на практиці протягом тривалого часу. Крім того, на викладачів покладають велику відповідальність, вимагаючи гарантій якісних, гідних знань і навичок у студентів медичних вишів, які слугують запорукою формування компетентних та ефективно працюючих лікарів [1]. Хоча теорія викладання дуже складна, дотримання кількох простих методів і ретельне планування практичних і лекційних занять можуть значною мірою збагатити досвід як викладачів, так і студентів.

Кафедра психіатрії, наркології та медичної психології ВДНЗУ «УМСА» має досить багатий досвід викладацької діяльності, тому ми прагнули висвітлити деякі теоретичні аспекти навчання студентів-медиків, зокрема обґрунтувати специфіку роботи викладача з урахуванням типології ставлення студентів до навчального процесу.

Мета викладацької діяльності – створювати студентам відповідні умови для навчання. Навчання, з іншого боку, спрямоване на здобуття знань і навичок, що поглиблюють усвідомлення й удосконалення навичок з вирішення проблем [2]. Головний підхід, яким користуються студенти при засвоєнні навчального матеріалу, залежить від усвідомлення ними того, чим, власне, є для них навчання. Знання того, як студенти сприймають навчання і на якому рівні розвитку вони перебувають, допоможуть відповідним чином корегувати і полегшувати процес викладання.

Головні аспекти навчання очима студентів подано в табл.1.

Таблиця 1

Як студенти розглядають навчання (адаптовано за Butcher, 1995)	
Діяльність	Пояснення
Збільшення обсягу знань	Студенти часто розглядають навчання як "продукт" роботи викладача, а не те, що виконують вони самі
Запам'ятовування	Інформація запам'ятовується, але не підлягає перетворенню
Застосування	Вважають, що навчання містить у собі знання та навички, які можна застосувати на практиці
Розуміння	Навчання – це майже те ж саме, що й розуміння
Осмислення дійсності	Навчання дає змогу студентам по-різному сприймати світ та інколи має термін "навчання особистісному смислу"

Розрізняють два різновиди навчання студентів: поверховий і поглиблений. Мета поверхового навчання – запам'ятовування, поглибленого – осмислення. Коли студенти застосовують поверховий підхід до навчання, вони прагнуть звести все, що повинні вивчити, до роздірлених, внутрішньо не пов'язаних між собою фактів, які вони мусять запам'ятати. Мета такого навчання – в більш віддалений період часу просто відтворити відповідний матеріал. При поглибленому підході студент прагне осмыслити те, що вивчає. Таке ставлення до навчання пов'язане з роздумами, пошуками інтеграції окремих компонентів і задач, утворення ідей і т. ін. При поверховому навчанні студенти прагнуть зосередитися на змісті матеріалу, запам'ятати якомога більше, і головний результат такого навчання – механічне засвоєння інформації. При поглибленому навчанні студенти зосереджуються на змісті взагалі, вони прагнуть усвідомлювати та розуміти зв'язки між окремими його компонентами, думають про загальну структуру.

Важлива відмінність поверхового типу навчання від поглибленого стосується процесу викладання. У першому випадку викладач сам виконує свою роботу і сам приймає всі рішення. При поглибленому підході до навчання студент самостійно виконує більшу частину роботи і приймає більшість рішень.

Незважаючи на те, що поглиблений підхід має більше переваг, у окремих ситуаціях поверховий тип доцільніший. У більшості випадків викладач повинен виховувати в студентів самостійний підхід до навчання. Однак поверхове засвоєння навчального матеріалу серед студентів досить широко розповсюджене. За нашими спостереженнями, студенти, що його використовують, отримують нижчі оцінки. Тому є достатньо підстав, щоб спонукати студентів до поглибленого підходу до навчання.

Ми вважаємо, що є складна взаємодія між особистісними та ситуаційними факторами, які впливають на вибір типу ставлення до навчання – поверхового чи поглибленого. До особистісних факторів належать здібності студента, рівень попередніх знань, мотивація та погляди на навчання. Ситуаційні фактори головним чином стосуються контексту викладання та охоплюють матеріал предметів, характер завдання, методи викладання, навчальне навантаження студентів і методи оцінки.

Таким чином, ми вважаємо, що динамічне і продумане використання факторів, які зумовлюють вибір типу навчання, буде сприяти найбільш ефективному засвоєнню програмного матеріалу студентами і покращить якість підготовки майбутніх лікарів.